

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D. A. Tractatus De Privilegiis Ecclesiae

Zanchi, Lelio

Veronae, M. D. LXXXVI.

Nonagesimum Nonum Priuilegium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61627](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61627)

- promittit, ut eius homines occupent aliena.
- 8 Ecclesia an teneatur de occupatione facta a familia sua.
- 9 Ecclesia tenetur de violentia facta a sua familia.
- 10 Malefium sciens perpetrandum si non reuelavit ex sola scientia an teneatur.
- 11 Malefium perpetrandum conscij si sunt subiecti tenentur, ut seruus Domino, mulier marito, filius patri, Monachus Abbati, vassalus Principi.
- 12 Delictum non reuelans Episcopo, vel Sacerdoti contra illos tenetur.

Nonagesimum Nonum Privilegium.

ECCLĒSIA gaudet privilegio, quidā coram Papa cōqueſtus fuit, q̄ ab hominibus Eccleſiæ irrationabiliter fundus fuerit occupatus, quidā diaconus dictæ Eccleſiæ reſpondet, q̄ fundus erat ipſius Eccleſiæ, & hoc offert probaturū, actor reſpōdet, ſi hoc probare poſſet, q̄ eſſet cōtentus, Papa hoc ſcribit ordinario, aſſerens quamvis anteq̄ queſtio proprietatis tractari debeat, poſſeſſio violenter ablata debuerat ipſi actori reſtitui, tamen, quia diaconus prædictus conſentiente ipſo actori obtulit ſe probaturum dictum fundum ad ſuam Eccleſiam pertinere, inquirat de hoc veritatem, & ſi hoc probatum fuerit ipſi actori ſilentium imponat, alioquin res ei ablata reddatur, cap. i. de reſtit. ſpoliat. Ratio enim deciſionis fuit, quia hic tractatur de re reſtituenda ſpoliato violenter, ideo ſancitum eſt, ut antequam tractetur proprietatis queſtio, quod poſſeſſio ablata reſtituatur

1 eo maxime, cum hoc ſit principaliter intentatum. † Queſtio proprietatis non venit tractanda, niſi prius poſſeſſio reſtituatur, l. ſi quis conductionis C. loc. & cond. & ibi Bal. & Saly. Hic

2 conſiderandum venit, † quod pro qualibet irrationabili occupatione datur de iure communi poſſeſſorium recuperandę & an hoc verum videatur eo. ti. de reſt. ſpol. cap. ſep̄e, & cap.

3 cum ad ſedem, & † quod etiam ſpoliatus poteſt renunciare privilegio ſuo, ut ante omnia reſtituatur, cap. ſi. de ord. cognit. † Nec officium iudicis ſupplet, niſi animarum periculum in reſtitutione immineret, hoc caſu etiam non petenti reſtitutio fieri poteſt, cap. ex parte, & cap. 2. de conuerſ. coniug.

gl.

gl. in ver. ablata, cap. quia præsulatus r. q. 4. Sed si constaret per testes admissos pro reo de iure proprietatis denegatur restitutio, & idem si constaret per confessionem ipsius rei Inn. in cap. constitutus de fil. præsbyt. Hoc tamen, † privilegium vt ante omnem contentionem spoliatus restituatur, & quod proprietatis quæstio non procedat habet locum tam si agitur contra Ecclesiam, quam contra laicum spoliatum. † Alias Ecclesia in isto casu esset speculum deforme, & præstaret filiis suis dilectis materiam delinquendi, quod facere non debet. Nec potest, † Ecclesia igitur errare non potest, cum sit alumna Spiritus Sancti, quæ non permittit, ut eius homines occupent aliena absque alia rationabili causa. Ideo & ipsa se subicit huic censuræ, dubitari tamen potest. † An Ecclesia de occupatione facta a familia sua teneatur, & dicendum est, quod non, vt probatur in cap. cum ad sedem de rest. spol. Abb. in c. 2. de ord. cog. Host. Hic dicit, † quod Ecclesia teneatur de violentia facta per suos de familia, quando res occupata violenter pervenit ad ipsam Ecclesiam, d. c. sæpè, vel quando mandavit, vel ratum habuit, l. r. s. ait prætor, & s. de iecisse. ff. de vi. & vi arm. & d. c. Cum ad sedem. Hic cadere potest pulchra quæstio. † An sciens maleficium perpetrandum ex quo illud non reuelavit ex sola scientia teneatur. glo. in l. culpa ca. ret. ff. de re. iur. Tenet quod non tenetur nisi in aliquo fuit participes delicti, secus dicit de iur. canonico, sed nihil allegatur, pro hac diuersitate, idem tenet, glo. in l. vtrum. ff. ad l. Pomp. de paricid. & ibi Bar. qui approbat dictam gl. regulariter procedere. † Fallit quando delictum erat committendum aduersus aliquem cui cõscijs esset subiectus, veluti vasalus Principi, seruus Domino, mulier marito, filius patri, monachus Abbati, & de similibus, ut habetur in l. 2. ff. de paricid. in glo. & in l. r. s. si seruus. ff. ad Syllan. Qui igitur non reuelat coniurationem, seu delictum committendum contra Principem, vel ciuitatem propriam l. quisquis C. ad l. Iul. mai. Abb. in c. signifi casti de for. comp. † Vbi non reuelans Episcopo, vel Sacerdoti delictum contra illos tenetur in specie de iure canonico, vt gl. tenet in d. l. culpa. Habetur igitur in præsentis privilegio quod reus opponens de proprietate non audiatur de restitutione facienda actori, nisi eo consentiente.

- 1 Spoliator tenetur resarcire spoliatum de damnis, de fructibus præceptis, & qui precipi potuissent, & de iniurijs satisfaciat.
- 2 Fructuum appellatione veniant fructus industriales ut frumentum, vinum, oleum, naturales, ut poma, ficus, & consimiles.
- 3 Fructus naturales nec industriales bonæ fidei possessor non facit suos, sed reddere tenetur.
Secus si habet titulum, quia facit suos.
- 4 Malæ fidei possessor tenetur ad restitutionem fructuum.
- 5 Malæ fidei possessor aut est cum titulo, aut sine titulo, primo casu tenetur de perceptis secundo casu de perceptis, & percipiendis.
- 6 Malæ fidei possessor cum titulo tenetur restituere fructus, in quatuor casibus.
- 7 Bonæ fidei possessor in dubbio præsumitur usque ad tempus litis contestate.
- 8 Fructuum mentio percipiendorum si fit an sit intelligendum de fructibus percipiendis an de his qui poterant percipi.
- 9 Fructus qualiter peti debeant, & an fructus an æstimatio.
- 10 Absolutoria lata in vno iudicio parit exceptionem rei iudicate.
- 11 Sententia lata super re facit fidem super fructibus.
- 12 Sententia erronea in principali facit ius in accessorijs, licet noua instantia fiat.
- 13 Fructuum quantitas an debeat exprimi in libello.
- 14 Libelli forma aduersus possidentem rem.
- 15 Fructus si extant petuntur, si non extant æstimatio.
- 16 Libellus alternatiue conficiendus, qui admittitur ratione incertitudinis.

Centessimum Priuilegium.

ECCLESIA gaudet priuilegio, quod ꝑ cum Archiepiscopus spoliauerit Monachos & damna, ac iniurias fecerit, de quibus omnibus ad Papam conquesti, qui quibusdam mandauit, quatenus de conquestis præmissis constet, compellant Archiepiscopum restituere monachis ablata, & damna, penitus resarcire, & de iniurijs illatis congruè